

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/82/2019
Identifikačné číslo spisu: 7115206409
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7115206409.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: KOMES PLUS, s.r.o., so sídlom SNP 6, 044 42 Rozhanovce, IČO: 31 720 595, zastúpeného JUDr. Františkom Kočkom, advokátom, so sídlom Timonova 13, 040 11 Košice, proti žalovanému: Východoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 36 599 361, zastúpenému advokátskou kanceláriou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom Dunajská 32, 811 08 Bratislava, IČO: 51 003 848, v mene ktorej koná JUDr. Miloš Kvasňovský, ako konateľ a advokát, o zaplatenie 53,32 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 29Cb/102/2015, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. marca 2019, č. k. 2Cob/171/2018-449, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 19. apríla 2018, č. k. 29Cb/102/2015-152, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 53,32 eur s 8,05 %-ným úrokom z omeškania ročne odo dňa 25.2.2015 až do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Žalobca sa podanou žalobou na súde prvej inštancie domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť sumu vo výške 53,32 Eur s príslušenstvom, a to na základe faktúry č. VF/201500134 zo dňa 10.02.2015 vystavenej na sumu 53,32 Eur so splatnosťou 24.02.2015 za dodávku elektrickej energie za január 2015 - doplatok na základe Zmluvy OZ 558 2014 15 (ďalej len „faktúra“).

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcom ako výrobcom, spoločnosťou Východoslovenská energetika a.s. ako odberateľom a žalovaným bola dňa 09.12.2014

uzatvorená Zmluva o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku č. PDS: OZE 558 2014 15 (ďalej len „Zmluva“). Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca vystavil žalovanému faktúru v súlade so Zmluvou a nakoľko táto zo strany žalovaného zostala neuhradená, priznal žalobcovi okrem požadovanej istiny aj úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 53,32 Eur od 25.02.2015 až do zaplatenia podľa ust. § 369 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka s poukazom na ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka a v súlade s podmienkami uzavretej Zmluvy.

4. Obranu žalovaného spočívajúcu v tom, že si žalobca nesplnil všetky povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o podpore“) súd prvej inštancie vyhodnotil ako neúspešnú. Žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy argumentoval v konaní tým, že neevidoval voči žalobcovi k dátumu 15. augusta príslušného roka včasné splnenie si jeho povinnosti ako výrobcu v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore. Uvedená zásielka, bola podaná na poštovú prepravu dňa 15.08.2014 a do dispozičnej sféry žalovaného sa dostala až dňa 16.08.2014.

5. V konaní bola sporná otázka doručenia oznámenia o uplatnení podpory a množstve elektriny ÚRSO, resp. žalovanému, ktoré malo byť doručené alebo podané na poštovú prepravu v zákonom stanovenej lehote, t. j. k 15. augustu kalendárneho roka. Súd prvej inštancie skonštatoval, že si žalobca túto svoju povinnosť splnil včas a poukázal pritom na stanovisko ÚRSO zverejnené na jeho webovom sídle, z ktorého vyplýva, že k splneniu povinnosti podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore je potrebné, aby bolo oznámenie o uplatnení podpory a množstve elektriny ÚRSO doručené alebo podané na poštovú prepravu v zákonom stanovenej lehote, t. j. k 15. augustu príslušného roka. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca oznámenie o uplatnení podpory a množstve elektriny pre rok 2015 podal na poštovú prepravu dňa 15.08.2014.

6. S poukazom na ust. § 17 zákona o podpore, stanoviska ÚRSO a právny názor Krajského súdu v Košiciach, v obdobnej veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 30Cb/82/2015-62, podací hárok a potvrdenie pošty preukazujúce, že žalobca podal oznámenie na pošte dňa 15.08.2014, súd prvej inštancie uzavrel, že podaním oznámenia na pošte dňa 15.08.2014 žalobca splnil svoju povinnosť vyplývajúcu z ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, preto má nárok za zaplatenie faktúr, ktorými vyúčtoval elektrinu odobratú žalovaným. Na základe výpisu z evidencie knihy došlej pošty žalovaného, ktorý obsahuje pri zásielke označenej RP865750455SK ako odosielateľa žalobcu a obsah správy: Predpokladaná ročná charakteristika, mal súd prvej inštancie za nepochybné, že zásielka obsahovala Predpokladanú ročnú charakteristiku dodávky vyrobenej elektriny v roku 2015. Súd prvej inštancie nemal potrebu žiadať od žalobcu predloženie originálu poštového podacieho lístka, nakoľko medzi stranami nebolo sporné, že zásielka označená RP865750455SK bola podaná na pošte dňa 15.08.2014 a dňa 16.08.2014 bola zásielka uložená na Pošte Košice 1, Poštová 20, 040 01 Košice - poštový priečinok. Poznať váhu zásielky súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné, nakoľko žalovaný pri spochybnení obsahu zásielky neuviedol, čo v nej malo chýbať. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcov nárok je oprávnený, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi sumu 53,32 Eur s 8,05 %-ným úrokom z omeškania ročne odo dňa 25.02.2015 až do zaplatenia.

7. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 27. marca 2019, č. k. 2Cob/171/2018-449, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho ho podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Odvolací súd uviedol, že žalovaným uvedené odvolacie dôvody naplnené neboli. Ďalej odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov a odvolací súd nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil.

8. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd považoval za podstatné pre rozhodnutie vo veci samej posúdenie otázky, či si žalobca splnil svoju povinnosť podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, oznámiť žalovanému uplatnenie podpory podľa ust. § 3 ods. 1 písm. b/, e/ zákona o podpore, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok, ak bolo oznámenie podané na pošte 15.08.2014.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu termín „k 15. augustu“ je, potrebné vykladať podľa účelu zákona, ktorý sledoval k určitému termínu zistiť, aké množstvo elektriny z obnoviteľných zdrojov predpokladajú výrobcovia elektriny z obnoviteľných zdrojov s právom na podporu vyrobiť a na základe toho zabezpečiť finančné prostriedky. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca podaním zásielky na pošte dňa 15.08.2014 dodržal lehotu na uplatnenie práva na podporu. V ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore nie je jednoznačne stanovené, či do tohto dátumu má byť oznámenie doručené ÚRSO a prevádzkovateľovi distribučnej siete, alebo je postačujúce, ak bude dané na poštovú prepravu. Formuláciu uvedenú v citovanom zákonom ustanovení „k 15. augustu“ bolo potrebné preto vykladať v prospech žalobcu a nepripísať mu na ťarchu, keď zásielku odovzdal 15.08.2014 na poštovnú prepravu.

10. V súvislosti s námietkou žalovaného ohľadom nepreukázania obsahu zásielky žalobcom odvolací súd poukázal na argumentáciu žalovaného v podanom odpore, z ktorej je zrejmé, že si podľa jeho názoru žalobca oznamovaciu povinnosť nesplnil včas, pretože zásielka bola podaná na poštovú prepravu 15.08.2014 a do dispozičnej sféry žalovaného sa dostala až 16.08.2014. Týmto mal odvolací súd za to, že žalovaný obsah zásielky nespochyboval, nakoľko namietal splnenie povinnosti žalobcom po zákonom stanovenej lehote. S prihliadnutím na ust. § 153 ods. 1 C. s. p. odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie nepochybil, keď na spochybnenie obsahu zásielky žalovaným až na pojednávaní konanom dňa 19.04.2018, na ktorom bol vyhlásený rozsudok neprihliadol a navrhovaný dôkaz nevykonal. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie posúdil tak, že je v súlade s ust. § 220 ods. 1 C. s. p. a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo, ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. V rámci podaného dovolania žalovaný argumentoval, že súdy pri posudzovaní spornej lehoty podľa ust. § 4 ods.2 písm. c/ zákona o podpore neskúmali dostatočne povahu právneho vzťahu, ktorého sa táto lehota týka, povahu samotnej právnej normy, v ktorej je uvedená lehota obsiahnutá, ani povahu úkonu spočívajúceho v splnení si oznamovacej povinnosti zo strany žalobcu. Z uvedených dôvodov považuje dovolateľ napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné, pretože z nich nie je zrejmé, akými úvahami sa súdy pri výklade tejto spornej lehoty riadili. Dovolateľ poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 31. januára 2019, č. k. IV. ÚS 491/2018-65, v ktorom obsiahnutý právny názor mal byť pre rozhodovanie odvolacieho súdu záväzný (ďalej len „nález“).

13. Podľa dovolateľa odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie vo svojich napadnutých rozsudkoch odkázali na stanovisko ÚRSO zo dňa 08.12.2014, avšak vôbec nezdôvodnili, prečo stanovisko ÚRSO o procesnoprávnom charaktere dotknutej lehoty považujú za správne a akými úvahami sa pri posudzovaní správnosti ÚRSO-m prezentovaného stanoviska riadili. Z vyššie uvedeného nálezu vyplýva, že takýmto postupom sa konajúce súdy „vzdali svojho postavenia orgánu verejnej moci, ktorý je povolaný zákony nielen aplikovať, ale ich aj (ústavno-konformným spôsobom) vykladať.“ K tomuto záveru dovolateľ doplnil, že ÚRSO nie je orgánom kompetentným podávať výklad právnych noriem a navyše ÚRSO svoj názor o procesnoprávnom charaktere dotknutej lehoty žiadnym spôsobom neodôvodnil. Dovolateľ trvá

na tom, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie strohým bližšie neodôvodneným odkazom na nezáväzný a bližšie neodôvodnený názor ÚRSO nie je spôsobilé obstať z pohľadu záruk obsiahnutých v práve na súdnu ochranu a práve na spravodlivý súdny proces.

14. Aplikáciu ust. § 17 ods. 1 zákona o podpore zo strany všeobecných súdov na plnenie povinnosti žalobcu voči žalovanému v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore a výklad lehoty „k 15. augustu“ obsiahnutej v dotknutom zákonom ustanovení posúdil aj Ústavný súd SR vo svojom náleze s tým, že odôvodnenie postavené na aplikácii takejto právnej normy: „...nereflektuje súkromno-právny charakter vzťahu medzi žalobkyňou ako výrobcom elektriny z OZE a sťažovateľkou ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy.“ Vzájomný vzťah strán sporu pri plnení zákonom stanovenej povinnosti v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore je podľa žalovaného súkromnoprávnej povahy, ktorý záver potvrdzuje okrem nálezu aj nález Ústavného súdu SR, sp. zn.: PL. ÚS 50/2015.

15. Na doplnenie dovolateľ uviedol, že v prípade plnenia povinnosti žalobcu v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore ako ani v prípade vzniku predpokladaného následku v podobe dočasnej straty možnosti reálneho nadobudnutia podpory výroby elektriny podľa ust. § 4 ods. 3 zákona o podpore, sa nejedná o správne konanie. Nie je možné, aby sa na uskutočňovanie úkonov účastníkov trhu s elektrinou v rámci plnenia svojich zákonom stanovených povinností nesúvisiacich so žiadnym osobitným správnym konaním subsidiárne vzťahovali ustanovenia správneho poriadku. Dovolateľ zdôraznil, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy nie je správnym orgánom.

16. Zmätočnosť a nezrozumiteľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vidí dovolateľ v tom, že sa záver o procesnoprávnom charaktere lehoty prieči s konštatovaním o formulácii „k 15. augustu“, ktorá nie je za žiadnych okolností lehotou na plnenie povinnosti (a to ani hmotnoprávnou ani procesnou), ale len termínom, ku ktorému sa majú zákonom požadované informácie na strane výrobcov zistiť.

17. Dovolateľ trvá na tom, že pri vymedzení výrazu „k 15. augustu“ by sa malo nepochybne jednáť o stanovenie momentu, do ktorého uplynutia má byť predmetná povinnosť výrobcu splnená voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a voči ÚRSO. Inými slovami, podstatné je, aby sa všetky informácie požadované ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, t. j. a) informácia o uplatnení podpory a jej druhu a b) informácia o predpokladanej charakteristike dodávky vyrobenej elektriny vo výrobnom zariadení žalobcu, najneskôr v zákonom stanovenom termíne už nachádzali v dispozičnej sfére prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ktorú skutočnosť potvrdzuje pri aplikácii jazykového výkladu aj zákonodarcom zvolený pojem „oznámiť“ obsiahnutý v ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore.

18. Okrem iného dovolateľ uviedol, že splnenie povinnosti podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore predstavuje jednostranný právny úkon, ktorý pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený, ktorým momentom sa jednostranný adresný právny úkon stáva perfektným. Dôjdenie prejavu vôle završuje proces vzniku jednostranného právneho úkonu. S prihliadnutím na vyššie uvedené dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

19. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu mal za to, že konajúce súdy vec správne právne posúdili, keď dospeli k záveru, že žalobca podaním zásielky na pošte 15.08.2014 dodržal lehotu na uplatnenie práva na podporu podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore. Podľa žalobcu súdy rozhodnutia náležite odôvodnili vrátane úvah, ktorými sa spravovali pri interpretácii príslušných právnych noriem. Žalobca ďalej uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a ani rozhodnutie súdu prvej inštancie nijakým spôsobom neodporujú záverom Ústavného súdu Slovenskej republiky prezentovaným v náleze. Výklad právnych noriem v otázke dodržania lehoty podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore podali podľa žalobcu v danom prípade všeobecné súdy, a nie žalovaný a ani ÚRSO, čo je aj v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že nedošlo k porušeniu základného práva žalovaného na súdnu ochranu ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Žalobca trvá na tom, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok

súdu prvej inštancie sú ústavne súladné (konformné) a v žiadnom prípade ich nemožno označiť za nepresvedčivé, či dokonca za arbitrárne (svojoľné).

20. Z nálezu, na ktorý poukázal dovolateľ, podľa žalobcu nevyplýva jednoznačný záver, podľa ktorého by lehota obsiahnutá v ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, mala byť lehotou hmotnoprávnou. Nálezom Ústavný súd SR dospel k záveru o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, a preto to neznamená, že žalobcovi nemožno priznať nároky uplatnené v tomto konaní.

21. Bez ohľadu na povahu lehoty „k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok“ žalobca nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že žalobcovi nárok na podporu v kalendárnom roku 2015 nevznikol. Právo na podporu, vo vzťahu k elektrickej energii vyrobenej v predmetnej fotovoltarickej elektrárni, žalobcovi vzniklo a bolo mu potvrdené a priznané rozhodnutiami ÚRSO a úkonmi, ktoré žalobca predložil v priebehu konania.

22. Formulácia v zákone o podpore „k 15.08.“ podľa žalobcu neumožňuje prijať taký výklad, že uplatnenie podpory a oznámenie predpokladaného množstva dodávok musí byť doručené prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy do 15.8. Žalobca poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.3.2017, č. k. PL. ÚS 50/2015-148, z ktorého vyplýva, že uvedená povinnosť má primárne charakter informačný, resp. oznamovací, a teda jej splnenie nemá za následok vznik nových práv ani povinností. Žalobca trvá na tom, že je vylúčené, aby splnenie tejto povinnosti posudzoval odlišne ÚRSO a odlišne prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy a žalovaný, keď táto povinnosť bola určená rovnakým ustanovením. S prihliadnutím na obsah dovolania žalobca skonštatoval, že dovolateľ namieta skôr nesprávne právne posúdenie podľa ust. § 421 C. s. p., ktoré však podľa ust. § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. v spojení s ust. § 422 ods. 2 C. s. p. nie je prípustné.

23. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril dovolateľ s tým, že akékoľvek skutočnosti a názory žalobcu obsiahnuté v jeho vyjadrení, ktoré nie sú obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ani jemu predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie, nie sú spôsobilé zvrátiť ich nedostatočné odôvodnenie, ani ich nesprávnosť. Dovolateľ nesúhlasí s argumentáciou žalobcu v jeho vyjadrení. V rámci tohto vyjadrenia dovolateľ poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.08.2019, sp. zn. 2Obdo/18/2018.

24. Dovolateľ zdôraznil, že Ústavný súd SR a rovnako aj Najvyšší súd SR považujú vysporiadanie sa s otázkami nastolenými žalovaným a argumentáciou za nevyhnutné pre vyriešenie predmetu sporu. Nevysporiadanie sa s námietkami žalovaného, týkajúcimi sa súkromnoprávnej povahy vzájomného vzťahu strán sporu, hmotnoprávnej povahy dotknutej právnej normy, hmotnoprávnej povahy lehoty/termínu „k 15. augustu“, povahy samotnej povinnosti, ktorá má byť plnená ako aj povahy hmotnoprávných následkov nastupujúcich v prípade jej (ne)splnenia zo strany súdov nižšej inštancie, považujú tak Najvyšší súd SR ako aj Ústavný súd SR za tak závažnú vadu konania odvolacích súdov ako aj súdov prvej inštancie, ktorá je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

25. Na doplnenie a s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.08.2019, sp. zn. 2Obdo/18/2018, dovolateľ uviedol, že pre účely posúdenia (ne)splnenia povinnosti žalobcu vyplývajúcej z ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, nie je dôležitý moment odoslania spornej zásielky, ale moment jej doručenia. Za moment oznámenia zákonom požadovaných povinností v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore je teda nevyhnutné považovať moment, kedy sa zásielka dostala do dispozičnej sféry žalovaného ako prevádzkovateľa distribučnej sústavy a tento sa objektívne mohol s jej obsahom oboznámiť. V uznesení Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Obdo/18/2018, k otázke samotnej povahy predmetnej spornej lehoty „k 15. augustu“ sa výslovne uvádza, že: „...ak zákonodarcia uložil výrobcovi elektriny v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore dve samostatné povinnosti, avšak na seba nadväzujúce, a to výslovne uvedenou lehotou, ktorá je vyjadrená číselne a určená na presne stanovený dátum dňa 15. augusta, je takúto lehotu potrebné považovať za hmotnoprávnou, a nie procesnú, ako nesprávne posúdili konajúce súdy nižšej inštancie.“ S prihliadnutím na vyššie uvedené dovolateľ trvá na tom, že sú splnené podmienky pre zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho

súdu.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) ako súd dovolací [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

27. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

28. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

29. Podľa ust. § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. Podľa ust. § 431 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

32. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

33. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

34. Podľa ust. § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

35. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že

rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

36. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ust. § 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ust. § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 420 C. s. p. v spojení s ust. § 431 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

37. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

38. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, nakoľko z neho nie je zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd (v spojení s predchádzajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie) riadil pri utváraní záveru o procesnoprávnej povahe spornej lehoty, ako posúdil postavenie strán sporu ako adresátov dotknutej právnej normy, povahu dotknutej právnej normy, povahu právneho úkonu, právne následky (ne)splnenia povinností obsiahnutých v dotknutej právnej norme, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru o rozšírení pôsobnosti správneho poriadku ako procesného predpisu na hmotnoprávnu normu § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, ani prečo posúdil stanovisko ÚRSO z 08.12.2014 za správne a záväzné pre strany sporu a rovnako ani to, akými úvahami dospel v závere svojho odôvodnenia odvolací súd k záveru, že sa pri formulácii „k 15. augustu“ nejedná o lehotu na splnenie povinnosti, ale o termín zistenia údajov.

39. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“).

40. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

41. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého

spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

42. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

43. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol.

44. K námietke dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej dohovor) a čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II ÚS 383/06).

45. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

46. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29. apríla 1993, séria A. č.254-B, s.49, § 30).

47. Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 220 ods. 2 C. s. p. v spojení s ust. § 234 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

48. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdov, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo sporovým stranám dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

49. Ust. § 220 ods. 2 C. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (ust. § 378 C. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Avšak aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí sporové strany

jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozsudku slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

50. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

51. K argumentácii žalovaného v dovolaní dovolací súd uvádza, že sa jedná v podstatnej miere o rovnaké námietky, na ktoré žalovaný poukazoval už v podanom odvolaní ako aj v konaní pred súdom prvej inštancie.

52. Dovolací súd k námietke žalovaného o nedostatočnom odôvodnení uvádza, že odvolací súd sa zaoberal s otázkou dodržania termínu „k 15. augustu“ žalobcom a dospel k záveru, že je potrebné aplikovať výklad v prospech žalobcu a nepripísať mu na ťarchu, keď zásielku odovzdal na poštovnú prepravu dňa 15.08.2014. S odvolacou námietkou žalovaného ohľadom nepreukázania obsahu predmetnej zásielky žalobcom, čím nebolo zrejmé splnenie povinnosti žalobcu vyplývajúcej z ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore, sa odvolací súd rovnako vysporiadal, a to s poukazom na ust. § 153 ods. 1, 2, 3 C. s. p. Nakoľko spochybnenie obsahu zásielky žalovaný namietol až na pojednávaní konanom dňa 19.04.2018, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, postup súdu prvej inštancie, ktorým na túto námietku žalovaného neprihliadol, posúdil odvolací súd ako správny. Ďalej odvolací súd skonštatoval, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je správne a zodpovedá požiadavkám stanoveným zákonom, a preto sa s ním stotožnil.

53. Napriek tomu, že sa odvolací súd nevysporiadal so všetkými námietkami žalovaného, základnou otázkou v predmetnom spore bolo, či žalobca podaním zásielky na poštovú prepravu dňa 15.08.2014, dodržal oznamovaciu povinnosť stanovenú v ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore v termíne „k 15. augustu“. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí s touto otázkou zaoberal a následne dospel k právnenému názoru, ktorý v odôvodnení rozhodnutia prezentoval.

54. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

55. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie

podľa predstáv žalovaného. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

56. Dovolací súd oboznámením sa s dovolacím dôvodom dospel k záveru, že procesným postupom odvolacieho súdu ani súdu prvej inštancie nedošlo v konaní k vade, ktorá by znemožnila žalovanému realizovať jeho práva, tzn. nedošlo na strane žalovaného k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p.

57. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c, C. s. p., odmietol.

58. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

59. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.